

แนวปฏิบัติในการค้น

การค้นต้องมีหมายศาลก่อนการค้นต้องอ่านและแสดงหมายค้น

โดยมีข้อยกเว้น 6 ประการดังนี้

- 1 เมื่อมีเหตุร้าย หรือเสียงร้องให้ช่วย
- 2 เมื่อพบการกระทำความผิดซึ่งหน้า
- 3 เมื่อมีผู้กระทำความผิดซึ่งหน้า หลบหนีหรือซ่อนตัว
- 4 เมื่อมีพยานหลักฐานว่ามีสิ่งของ ผิดกฎหมายหรือได้มา ด้วยวิธีการที่ผิดกฎหมาย
- 5 เมื่อผู้ที่จะต้องถูกจับ เป็นเจ้าบ้าน
- 6 ห้ามมิให้ค้นในที่สาธารณะ เว้นแต่มีเหตุสงสัยว่ามีสิ่งของ เพื่อใช้กระทำความผิด หรือได้มาโดยผิดกฎหมาย

ที่มา : กองคดีอาญา สำนักงานกฎหมายและคดี
Criminal Affairs Division

แนวปฏิบัติในการจับ

ที่มา : กองคดีอาญา สำนักงานกฎหมายและคดี
Criminal Affairs Division

แนวปฏิบัติในการใช้ดุลยพินิจไม่รับคำร้องทุกข์ในคดีอาญา

๐3

**การใช้ดุลยพินิจ
ไม่รับคำร้องทุกข์
ในคดีอาญา**
ของพนักงานสอบสวน

1

เป็นเรื่องทางแพ่ง

พนักงานสอบสวนลงบันทึกประจำวัน
และชี้แจงหลักกฎหมายให้ทราบ

2

แจ้งความเป็นหลักฐาน

ผู้แจ้งไม่มีความประสงค์
จะดำเนินคดีอาญา

3

ไม่ลงลายมือชื่อ

ถือว่าไม่ได้ร้องทุกข์ตามระเบียบ

4

บัตรสนเท่ห์

ผู้กล่าวโทษไม่แจ้งว่าเป็นผู้ใด
หรือใช้นามแฝง

ที่มา : กองคดีอาญา สำนักงานกฎหมายและคดี
Criminal Affairs Division

03

มาตรการป้องกันการแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจ

พนักงานสอบสวน ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามหลักกฎหมายประมวลวิธีพิจารณาความอาญาและกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งระเบียบคำสั่ง ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติบนหลักของการอำนวยความสะดวกทางอาญา ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ในการควบคุมตรวจสอบและเร่งรัดการสอบสวนคดีอาญาเพื่อให้การสอบสวนเป็นไปด้วยความรวดเร็วรอบคอบต่อเนื่องเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพ แต่ไม่มีหน้าที่และอำนาจในการแทรกแซงการดำเนินงานของพนักงานสอบสวน คำสั่งดังกล่าวกำหนดวิธีการปฏิบัติในการดำเนินงานของพนักงานสอบสวนในทุกขั้นตอน ตั้งแต่ก่อนรับคำร้องทุกข์ การรับคำร้องทุกข์ การสอบสวนถามปากคำ และบันทึกคำให้การของผู้กล่าวหาผู้ต้องหาพยานการแจ้งผลความคืบหน้าการสอบสวนให้ผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษทราบการสอบสวนให้บันทึกรายละเอียดการรวบรวมพยานหลักฐานให้ระบุถึงการได้มาของพยานหลักฐาน และการดำเนินการเกี่ยวกับพยานหลักฐานนั้น ๆ การทำสำนวนการสอบสวน การทำความเห็นทางคดีที่กำหนดให้พนักงานสอบสวน ผู้สอบสวนรวบรวมพยานหลักฐาน เป็นผู้ลงนามมีความเห็นทางคดี จากนั้นจึงเสนอความเห็นพร้อมสำนวนการสอบสวนไปยังหัวหน้าพนักงานสอบสวน และผู้มีอำนาจทำความเห็นทางคดี เพื่อพิจารณา มีความเห็นทางคดีตามลำดับ โดยให้หัวหน้าพนักงานสอบสวน และผู้มีอำนาจทำความเห็นทางคดี มีความเห็นทางคดีเป็นของตนเอง

กองคดีอาญา สำนักงานกฎหมายและคดี
Criminal Affairs Division

สอบปากคำผู้กล่าวหาต้องสอบสวนให้ปรากฏ

คำร้องทุกข์/กล่าวโทษ

1

2

ความเสียหายที่ได้รับ

3

ข้อเท็จจริง/พฤติการณ์

4

ชื่อสกุล ตำแหน่ง/บรรณ
ผู้ต้องหา

5

วัน เวลา สถานที่เกิดเหตุ

6

แจ้งสิทธิในคดีอาญา
ให้ผู้กล่าวหาทราบ

7

ความผิดเกี่ยวกับเพศ
ให้พนักงานสอบสวนหญิง
เป็นผู้สอบสวน

ที่มา : กองคดีอาญา สำนักงานกฎหมายและคดี
Criminal Affairs Division

03

03

สอบปากคำผู้ต้องหา

หากไม่มีหลักฐานตามสมควร
ว่าผู้ต้องหากระทำความผิด
ให้แจ้งเพียงว่าถูกกล่าวหาอย่างไร
โดยไม่ต้องแจ้งข้อกล่าวหา

1

2

หากมีพยานหลักฐานตามสมควร
ว่าผู้ต้องหากระทำความผิด
ให้แจ้งข้อกล่าวหาพร้อมแจ้งสิทธิว่า
ผู้ต้องหาจะมีสิทธิให้การหรือไม่ก็ได้
และมีสิทธิให้ทนายความหรือผู้แทนไว้ใจเข้าฟัง
การสอบปากคำตนได้

3

กรณีผู้ต้องหาให้ปากคำ
แล้วไม่ยอมลงลายมือชื่อ
ให้พนักงานสอบสวนหมายเหตุไว้

4

คดีอัตราโทษประหารชีวิต
ก่อนเริ่มถามปากคำต้องถามว่าผู้ต้องหา
มีทนายความหรือไม่
หากไม่มีต้องจัดหาให้

ที่มา : กองคดีอาญา สำนักงานกฎหมายและคดี
Criminal Affairs Division

๐3

สอบปากคำพยาน

1

- สอบปากคำให้เห็นว่าพยานมีความเกี่ยวข้องกับคดีนี้หรือไม่ เป็นประจักษ์พยานหรือพยานแวดล้อม

2

- กรณีพยานไม่สามารถพูดหรือเข้าใจภาษาไทยได้ พนักงานสอบสวนต้องจัดหาล่ามแปลในการสอบปากคำ

3

- พยานผู้เชี่ยวชาญซึ่งได้รายงานผลการตรวจไว้แล้ว ไม่ต้องบันทึกปากคำอีก

ที่มา : กองคดีอาญา สำนักงานกฎหมายและคดี
Criminal Affairs Division

๐3

สอบปากคำบุคคลอายุไม่เกิน 18 ปี

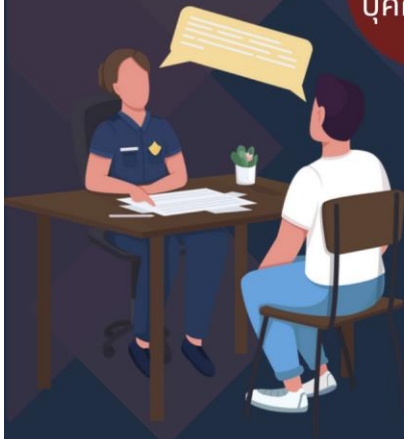

1

ต้องจัดให้มีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการร่วมฟังการสอบสวน

2

จัดให้มีการบันทึกภาพและเสียงการสอบสวน

ที่มา : กองคดีอาญา สำนักงานกฎหมายและคดี
Criminal Affairs Division

03

**สิทธิการได้รับการเยียวยาจากรัฐ
ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย**

❓ ใครคือ...ผู้เสียหายในคดีอาญา

- เป็นผู้ได้รับความเสียหายทั้งทรัพย์สินร่างกายหรือจิตใจ
- ต้องเป็นการกระทำทางผิดอาญาของผู้อื่นโดยตนไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำผิดนั้น
- ต้องเป็นการผิดอาญาสำหรับการละเมิดร้ายแรงตามกฎหมายว่าด้วยการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล

- 3.1 ความมั่นคงของการบริการที่ปลอดภัยและพึงปรารถนา คือความปลอดภัย การวางเพลิง, การก่อวินาศกรรม
- 3.2 ความมั่นคงของบริการ คือความปลอดภัย การดูแลนาม, การป้องกัน
- 3.3 ความมั่นคงของบริการ คือ ความปลอดภัยของข้อมูล
- 3.4 ความมั่นคงของบริการ คือ ความปลอดภัยของข้อมูล ความมั่นคงของบริการ คือ ความปลอดภัยของข้อมูล
- 3.5 ความมั่นคงของบริการ คือ ความปลอดภัยของข้อมูล ความมั่นคงของบริการ คือ ความปลอดภัยของข้อมูล
- 3.6 ความมั่นคงของบริการ คือ ความปลอดภัยของข้อมูล ความมั่นคงของบริการ คือ ความปลอดภัยของข้อมูล
- 3.7 ความมั่นคงของบริการ คือ ความปลอดภัยของข้อมูล ความมั่นคงของบริการ คือ ความปลอดภัยของข้อมูล
- 3.8 ความมั่นคงของบริการ คือ ความปลอดภัยของข้อมูล ความมั่นคงของบริการ คือ ความปลอดภัยของข้อมูล
- 3.9 ความมั่นคงของบริการ คือ ความปลอดภัยของข้อมูล ความมั่นคงของบริการ คือ ความปลอดภัยของข้อมูล

❓ **สถานที่ยื่นคำขอ**

มีสิทธิขอรับเงินช่วยเหลือยืมยวยาได้ (ฟรี) เช่น สถานีตำรวจทั่วประเทศ, กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ, สำนักงานยุติธรรมจังหวัดทั่วประเทศ และสถาบันนิติวิทยาศาสตร์

**** ผู้เสียหายต้องยื่นคำขอภายใน 1 ปี นับแต่วันที่เกิดเหตุ ****

 สิทธิที่อาจได้รับ

- ### 1. กรณีไม่เสียชีวิต
- ค่ารักษาพยาบาลไม่เกิน 40,000 บาท
 - ค่าเบี้ยประกันรถจักรยานไม่เกิน 20,000 บาท
 - ค่าอุปกรณ์และยานพาหนะที่ได้นานกว่า 3 ปี
 - ค่าตอบแทนความเสียหายอื่นไม่เกิน 50,000 บาท
- ### 2. กรณีเสียชีวิต
- ค่าตอบแทนความตาย 30,000 – 100,000 บาท
 - ค่าจัดการศพ 20,000 บาท
 - ค่าค่าการขนส่งไม่เกิน 40,000 บาท
 - ค่าเสียหายอื่นไม่เกิน 40,000 บาท

 หลักฐานสำคัญที่ผู้เสียหาย
ต้องนำมาขึ้น

- 1 สถาบันที่กักเฝ้าความ
- 2 สำเนารายงานการสอบสวน
- 3 บันทึกการแจ้งสิทธิ

03

**สิทธิการได้รับการเยียวยาจากรัฐ
ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย**

(8) ใครคือ...ผู้เสียหายในคดีอาญา

- 1 เป็นผู้ได้รับความเสียหายทั้งชีวิต ร่างกายหรือจิตใจ
- 2 ต้องเป็นการกระทำทางผิดอาญา ของผู้ใดโดยตนไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการกระทำอาชญาผิดนั้น
- 3 เป็นความผิดตามหลักการที่ระบุไว้ ด้วยพระราชบัญญัติว่าด้วยการนิรโทษกรรมฯ

- 3.1 ความคิดเกี่ยวกับงานราชทัณฑ์กับคนในวิชาชีพราชทัณฑ์ ส่วนอย่าง
การงานพิเศษ มาตราที่ 135 ประเด็น
- 3.2 ความคิดเกี่ยวกับงานราชทัณฑ์ ส่วนอย่าง การควบคุม, การฟื้นฟู
- 3.3 ความคิดเกี่ยวกับงานราชทัณฑ์ กับงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
- 3.4 ความคิดเกี่ยวกับงานราชทัณฑ์ ส่วนอย่าง การเป็นบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ
- 3.5 ความคิดเกี่ยวกับงานราชทัณฑ์ มีลักษณะที่ 3 ลักษณะเป็นลักษณะ
ของบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ
- 3.6 ความคิดเกี่ยวกับงานราชทัณฑ์ ส่วนอย่าง การเป็นบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ
- 3.7 ความคิดเกี่ยวกับงานราชทัณฑ์ ส่วนอย่าง การเป็นบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ
- 3.8 ความคิดเกี่ยวกับงานราชทัณฑ์ ส่วนอย่าง การเป็นบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ
- 3.9 ความคิดเกี่ยวกับงานราชทัณฑ์ ส่วนอย่าง การเป็นบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ

❓ **สถานที่ยื่นคำขอ**

มีสิทธิจูงเงินช่วยเหลือเยียวยาได้ (ฟรี) เช่น สถานีด่านรถไฟประเทศ, กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ, สำนักงานยุติธรรมจังหวัดทั่วประเทศ และสถาบันนิติวิทยาศาสตร์

**** ผู้เสียหายต้องยื่นคำขอภายใน 1 ปี นับแต่วันที่เกิดเหตุ ****

สิทธิที่อาจได้รับ

- ### 1. กรณีไม่เสียชีวิต
- ค่ารักษาพยาบาลไม่เกิน 40,000 บาท
 - ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพไม่เกิน 20,000 บาท
 - ค่าอุปกรณ์ประโยชน์ทางเทคโนโลยีทางการแพทย์
เงินค่า แต่ไม่เกิน 1 ปี
 - ค่าตอบแทนความเสียหายอื่น
ไม่เกิน 50,000 บาท
- ### 2. กรณีเสียชีวิต
- ค่าตอบแทนความตาย
30,000 – 100,000 บาท
 - ค่าจัดการศพ 20,000 บาท
 - ค่าค่าอุปการะเลี้ยงดูไม่เกิน 40,000 บาท
 - ค่าเสียหายอื่นไม่เกิน 20,000 บาท

 **หลักฐานสำคัญที่ผู้เสียหาย
ต้องนำมาขึ้น**

- 1 สำหรับบันทึกใจความ
- 2 สำหรับรายงานการสอบสวน
- 3 บันทึกการแจ้งสิทธิ

สิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรม และสิทธิผู้ต้องหา

ข้อมูลสิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมและสิทธิผู้ต้องหา ซึ่งเป็นสิทธิอันชอบธรรมในการอำนวยความสะดวกธรรม ได้แก่

01

สิทธิการได้รับการเยียวยาจากรัฐตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา

02

สิทธิการขอรับการช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี การปล่อยตัวชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย และการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนจากกองกฤษฎีธรรม

03

สิทธิของผู้ต้องสงสัย ผู้ต้องหาในคดีอาญาชั้นสอบสวน

03

03

สิทธิการได้รับการเยียวยาจากรัฐตามพระราชบัญญัติ ค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา

ที่มา : กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ สำนักงานอัยการสูงสุด
ทางการเงินและผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา

ใครคือ...จำเลยในคดีอาญา

1

เป็นจำเลยที่ถูกดำเนินคดีโดยพนักงานอัยการ

2

ถูกคุมขังในระหว่างพิจารณาคดี

3

ปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าจำเลยได้เป็น ผู้กระทำอาชญากรรมและมีการฟ้องในระหว่าง จำเลยคดี หรือปรากฏหลักฐานที่เพียงพอที่จะเชื่อได้ว่า จำเลยได้เป็น ผู้กระทำอาชญากรรมและมีการฟ้องจำเลยในคดี

สิทธิที่อาจได้รับ

1. กรณีไม่เสียชีวิต

- ค่าทดแทนการถูกคุมขัง จ่าย 500 บาท
- (คำนวณจากวันที่ถูกคุมขังตามอัตราที่กำหนด)
- ค่ารักษาพยาบาลไม่เกิน 40,000 บาท
- ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพไม่เกิน 50,000 บาท
- ค่าขาดประโยชน์ที่นำมาหาได้ (ตามอัตราจ้างขั้นต่ำในจังหวัดที่ทำงาน)
- ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี ค่าทนายความ (ไม่เกินอัตราที่กำหนด)
- ค่าใช้จ่ายกรณีอื่น ไม่เกิน 30,000 บาท

2. กรณีเสียชีวิต

- ค่าทดแทน 100,000 บาท
- ค่าจัดการศพ 20,000 บาท
- ค่าขาดอุปการะเลี้ยงดูไม่เกิน 40,000 บาท
- ค่าเสียหายอื่นไม่เกิน 40,000 บาท

สถานที่ยื่นคำขอ

มีสิทธิขอเงินช่วยเหลือเยียวยาได้ เมื่อเริ่มจำเลยและถูกดำเนินคดีโดยพนักงานอัยการ, กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ, สำนักงานอัยการสูงสุดทั่วประเทศ, สถานีบังคับและศูนย์บังคับคดีและเยาวชน และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน
** จำเลยต้องยื่นคำขอภายใน 1 ปี นับแต่วันที่ได้รับพยานหลักฐานที่เพียงพอ **

หลักฐานสำคัญที่ผู้เสียหายต้องนำมาขึ้น

1

หนังสือรับรองคดีถึงที่สุด

2

สำเนาหมายจับ หมายจำคุก และหมายปล่อย

3

สำเนาคำพิพากษาของทุกชั้นศาล

การช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี

“ไม่มีเงินจ้างทนาย ไม่มีเงินขึ้นศาล กองทุนยุติธรรมเข้าถึงประชาชนอย่างเท่าเทียม”

1 การช่วยเหลือในการดำเนินคดี

- คำจ้างทนาย
- คำที่ปรึกษากฎหมาย
- ค่าธรรมเนียมศาล
- ค่าใช้จ่ายอื่นๆ

2 ใครมีสิทธิขอความช่วยเหลือ

โจทก์ : ต้องการยื่นคำร้องฟ้องร้องหรือบังคับคดี

จำเลย : ต้องการต่อสู้คดีหรือดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

3 เกณฑ์การพิจารณา

- ✓ ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน
- ✓ สถานทางการเงิน
- ✓ โอกาสที่จะได้รับความช่วยเหลือบรรเทาความเสียหายตามกฎหมายอื่นๆ

4 ฐานผู้ขอความช่วยเหลือ

- ✓ รายได้หรือความสามารถทางเศรษฐกิจ
- ✓ การค่าใช้จ่ายตามปกติอันสมควร
- ✓ การหนี้สินความสามารถเข้าถึง
- ✓ ความยุติธรรม

การปล่อยตัวชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย

“ไม่มีเงินประกันตัว กองทุนยุติธรรมเข้าถึงประชาชนอย่างเท่าเทียม”

ใครมีสิทธิขอประกันตัว

=

ผู้ต้องหาหรือจำเลยถูกคุมขังหรือจะถูกคุมขังในคดีอาญาหรือกรณีอื่นๆ

ขั้นตอนการขอความช่วยเหลือจากกองทุนยุติธรรม

ชั้นพนักงานสอบสวน

ชั้นพนักงานอัยการ

ชั้นศาล

เกณฑ์การพิจารณาให้ความช่วยเหลือ

- 1 ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ไม่มีพยานหลักฐาน
- 2 ไม่ยุ่งเกี่ยวกับพยานหลักฐานหรือไม่ก่อเหตุอันตราย
- 3 ลักษณะการกระทำผิดไม่ร้ายแรงหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อย
- 4 สาเหตุหรือพยานหลักฐานเชื่อว่าไม่ได้กระทำความผิด
- 5 ประวัติการกระทำผิด มีเสีย ความประพฤติและฐานะ
- 6 ความคิดเห็นของผู้เสียหายหรือเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้อง

การช่วยเหลือของผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือผู้ได้รับผลกระทบจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน

ผู้มีสิทธิขอรับความช่วยเหลือ

1. เป็นผู้เสียหายจากการป้องกันไม่ชอบด้วยกฎหมาย
2. จำเลยที่ถูกฟ้องดำเนินคดีอาญาเกินเวลาที่กำหนด
3. จำเลยที่ถูกฟ้องในระหว่างสอบสวนและมีสิทธิได้รับคำฟ้องแทนตามกฎหมาย ค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนค่าเสียหายอันเนื่องมาจากการฟ้องคดีอาญา
4. กรณีอื่นๆตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

ค่าเสียหายที่ได้รับการ ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน

- ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาพยาบาล ไม่เกิน 40,000 บาท
- ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางกายและจิตใจ ไม่เกิน 20,000 บาท
- ค่าขาดประโยชน์ระหว่างทำงานไม่ได้เป็นเวลาไม่เกิน 1 ปี
- เงินช่วยเหลือกรณีเสียชีวิต ไม่เกิน 100,000 บาท
- ค่าจ้างนายความในชั้นสอบสวน ไม่เกิน 5,000 บาท
- เงินช่วยเหลือความเสียหายอื่นๆ นอกจากข้อ 1 ** ขึ้นอยู่กับภายใน 2 ปี นับตั้งแต่วันที่รู้ถึงการละเมิดสิทธิฯ **

ผลการพิจารณา

- ✓ ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน
- ✓ ฐานะทางการเงิน
- ✓ โอกาสที่จะได้รับความช่วยเหลือ บรรเทาความเสียหายตามกฎหมายอื่นๆ

03

ที่มา : กองทุนยุติธรรม ช่วยเหลือประชาชน 4 การถึง

สิทธิของผู้ต้องสงสัยในคดีอาญาชั้นสอบสวน

บุคคลผู้ต้องสงสัย ซึ่งบุคคลเหล่านี้ยังไม่ใช่ “ผู้ต้องหา” ตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเนื่องจากยังมิได้ถูกจับกุมโดยชอบด้วยกฎหมาย จึงยังไม่มี ฐานะเป็น “ผู้ต้องหา” และไม่มีสิทธิของผู้ต้องหาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เช่น สิทธิในการพบกนายความ สิทธิที่จะไม่ให้การใด ๆ ในชั้นที่ถูกควบคุม ทั้งที่บุคคลผู้ต้อง สงสัยดังกล่าวยังเป็นเพียงผู้ต้องสงสัยเท่านั้น ไม่มีสิทธิที่จะได้รับรู้ในข้อหาและ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำ ความผิด ไม่มีสิทธิได้รับการแจ้งเตือน (Miranda Warning) ไม่มี สิทธิที่จะไม่ให้การ (Right to Silence) ไม่มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมาย อีกทั้งไม่มี สิทธิเทียบเท่าสิทธิของผู้ต้องหาเด็กหรือเยาวชนและผู้ต้องหาหญิง

03

ที่มา : วิจัย เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับสิทธิของบุคคลผู้ต้องสงสัยของคดีความผิดตามกฎหมายพิเศษ ด้านความมั่นคงในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

สิทธิของผู้ต้องสงสัยในคดีอาญาชั้นสอบสวน

03

ผู้ต้องหา หมายถึง บุคคลที่ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิด แต่ยังไม่ได้ถูกฟ้องต่อศาล(ป.5.อบาตรา 2(2)) จากความหมายของผู้ต้องหาดังกล่าว จะเห็นว่าผู้ต้องหาเป็นเพียงผู้ต้องสงสัยว่าได้กระทำความผิดเท่านั้น แต่การที่เขาจะกระทำความผิดจริงหรือไม่ ยังไม่ได้รับการพิสูจน์ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานต่างๆโดยศาล ซึ่งผู้ต้องหานั้นถือเป็นบุคคลหนึ่ง ที่รัฐธรรมนูญได้รับรองสิทธิขั้นพื้นฐานต่างๆไว้ ประเทศไทยได้รับรองสิทธิของผู้ต้องหาไว้ ดังนี้

- 1 สิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุดจะสมควรจะกล่าวหาว่าได้กระทำความผิด (รัฐธรรมนูญ ม.39)
- 2 สิทธิที่จะได้รับการสอบสวนหรือพิจารณาด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว คำนึงถึงและเป็นธรรม (รัฐธรรมนูญ ม.40 (3)(4)(7) ป.5อาญา ม.130, 134 วรรคสาม)
- 3 สิทธิที่จะได้รับการช่วยเหลือจากรัฐด้วยการจัดหาทนายความให้ (รัฐธรรมนูญ ม.40(7) และ ป.5อาญา ม.134(1))
- 4 สิทธิที่จะไม่ให้ถูกทำเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเองอันอาจทำให้ตนเองถูกฟ้องคดี (รัฐธรรมนูญ ม.40(4))
- 5 สิทธิที่จะได้รับการปล่อยตัวในกรณีที่ถูกคุมขังโดยมิชอบด้วยกฎหมาย (ป.5อาญา ม.90)
- 6 สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาจำคุกประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา อย่างรวดเร็ว และจะเรียกหลักประกันคืนก่อนนี้ได้ การไม่ให้ประกันต้องอาศัยเหตุตามกฎหมายและเรื่องจริงเหตุให้ทราบโดยเร็ว (รัฐธรรมนูญ ม.40(7) และ ป.5อาญา ม.106 ถึง 114)
- 7 สิทธิที่จะอุทธรณ์คัดค้านการไม่ประกันตัว (ป.5อาญา ม.119 กว)
- 8 สิทธิที่จะมีสำเนาหรือสำเนาบันทึกการไม่ประกันตัวให้สามารถพูดหรือเข้าไต่ถามทนายหรือไม่ สามารถพูดหรือได้ยินหรือสื่อความหมายได้ (ป.5อาญา ม.13 วรรคสองและวรรคสาม)
- 9 สิทธิที่จะได้รับหลักประกันในเรื่องความสามารถในการต่อสู้คดี ในกรณี ที่เชื่อว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นผู้ด้อยละและไม่สามารถต่อสู้คดี ได้ (ป.5อาญา ม.14)
- 10 ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาซึ่งถูกควบคุมหรือขังมีสิทธิแจ้งหรือขอให้เจ้าพนักงาน แจ้งให้ญาติหรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาไว้ทางไกลทราบถึงการถูกจับกุมและ สถานที่ที่ถูกควบคุมไปอยู่ตาม (ป.5.อบ.7/1 วรรคแรก)
- 11 มีสิทธิพบและปรึกษาผู้ซึ่งจะเป็นทนายความในการขอพยานตัว (ป.5.อบ.7/1(1))
- 12 มีสิทธิให้ทนายความ หรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจ เจ้าพนักงานสอบปากคำตนได้ ในชั้นสอบสวน (ป.5.อบ.7/1(2))
- 13 มีสิทธิได้รับการเขียนหรือคิดต่อกับญาติได้ตามสมควร (ป.5.อบ.7/1(3))
- 14 มีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดอาการเจ็บป่วย (ป.5.อบ.7/1(4))
- 15 สิทธิที่จะได้รับโอกาสซักท้วงหาและที่จะแสดงข้อเท็จจริงอันเป็นประโยชน์แก่ตน ได้ในชั้นสอบสวน (ป.5.อบ.134 วรรคสี่)
- 16 สิทธิที่จะให้การหรือไม่ก็ได้ในชั้นสอบสวน ถ้าผู้ต้องหาทำการ ก่อคดีที่ ผู้ต้องหาให้การนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ (ป.5.อบ.134/4(1))

ที่มา : สิทธิของผู้ต้องหาในคดีอาญา - สำนักงานกฎหมาย และคดี กรุงเทพมหานคร (bangkok.go.th)

03

มาตรการป้องกันการแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจ

การปฏิบัติของพนักงานสอบสวน

1. รับคำร้องทุกข์

บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษในสารบบการดำเนินคดีและลงรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีแล้วรับดำเนินการสอบสวนโดยไม่ชักช้า

2. การสอบสวน รวบรวมพยานหลักฐาน

ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ 8 รวมทั้งระเบียบและคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่เกี่ยวข้องการสอบสวนให้บันทึกรายละเอียดการปฏิบัติการรวบรวมพยานหลักฐานให้ระบุการได้มาของพยานหลักฐาน และการดำเนินการเกี่ยวกับพยานหลักฐานนั้น ๆ ทั้งนี้ ให้การแจ้งผลความคืบหน้าการสอบสวนให้ผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษทราบตามกำหนดระยะเวลา

3. ทำความเห็นทางคดี

พนักงานสอบสวนผู้สอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานเป็นผู้ลงนามมีความเห็นทางคดี จากนั้นจึงเสนอความเห็นพร้อมสำนวนการสอบสวนไปยังหัวหน้าพนักงานสอบสวน และผู้มีอำนาจทำความเห็นทางคดี เพื่อพิจารณามีความเห็นทางคดีตามลำดับ โดยให้หัวหน้าพนักงานสอบสวน และผู้มีอำนาจทำความเห็นทางคดีมีความเห็นทางคดีเป็นของตนเอง